UNIVERSITI SAINS MALAYSIA

PUSAT PENGAJIAN ILMU KEMANUSIAAN

BAHAGIAN GEOGRAFI

MIGRASI PENDUDUK DARI KAWASAN KELANTAN UTARA KE KAWASAN KELANTAN SELATAN, SATU KAJIAN KES DI TANAH RANCANGAN KESEDAR (RPT) SUNGAI TERAH.

OLEH
FAIZOULL BIN AHMAD

PENYELIA
EN.HASSAN NAZARI KHALID

UNIVERSITI SAINS MALAYSIA
PULAU PINANG
FEBRUARI, 1985.
SIDANG AKDDEMIK 1984/85

Teristimewa untuk:

Ibu dan bapaku yang sentiasa
ku sanjungi dan kasihi serta
kepada kakak-kakakku dan adik-
adik-adikku.

PENGHARAGAAN

Alhamdulillah,syukur ke Hadrat Ilahi kerana limpah kurnia dan rahmatnya,maka Latihan Ilmiah ini dapat disiapkan.

Di sini saya ingin merakamkan rasa terhutang budi dan terima kasih yang tidak terhingga kepada penyelia saya,En. Hassan Naziri Khalid,yang telah sudi membimbing dan menunjuk-ajar dari awal sehinggalah siapnya Latihan Ilmiah ini. Ucapan terima kasih juga ditujukan kepada Profesor Dr.Abdullah Hassan,Dekan Pusat Pengajian Ilmu Kemanusiaan yang telah sudi memberi surat perakuan sebagai melicinkan kajian ini.

Ucapan terima kasih juga ditujukan kepada para pensyarah-pensyarah yang berkaitan dan semua kakitangan Jabatan Geografi yang telah turut memberi bantuan dan bimbingan samada secara langsung ataupun tidak langsung.

Seterusnya ucapan terima kasih juga ditujukan kepada pihak KESEDAR,Unit Perancang Ekonomi Negeri Kelantan dan lain-lain badan yang berkaitan.

Terima kasih saya kepada para pegawai luar dan penduduk kampung di Rancangan Tanah Sungai Terah yang telah meluangkan masa,minat dan memberi layanan yang baik kepada saya,yang mana tanpa kerjasama mereka,tidak mungkin kajian ini dapat dijalankan dengan jayanya.

Akhirnya ucapan terima kasih ini ditujukan kepada orang persaorangan yang turut memberi sumbangan dalam menjayakan Latihan Ilmiah ini.

Semoga Allah membalas budi baik yang telah diberikan.

Sekian-Terima kasih.

KANDUNGAN

		MUKA SURAT
	PENGHARGAAN	
	SENARAI JADUAL	vii
	SENARAI PETA	x
	SENARAI GAMBARAJAH	x
	ABSTRAK	xi
	ABSTRACT	xiii
BAB I :	PENGENALAN UMUM	1
	1.1 Pengenalan Migrasi	1
	1.2 Jenis-jenis migrasi di Kelantan	5
	1.3 Objektif dan skop kajian	10
	1.4 Kajian lampau	12
	1.5 Metodologi kajian	16
	1.5.1 Cara membuat sampling	16
	1.5.2 Penggunaan borang soal-selidik	17
	1.5.3 Maklumat dari agensi-agensi yang tertentu	18
	1.5.4 Masalah yang timbul dan dihadapi	19
BAB II :	LATAR BELAKANG KAWASAN KAJIAN	20
	2.1 Pengenalan	20
	2.2 Lokasi kawasan kajian	26

BAB III : KESEDAR SEBAGAI NADI PEMBANGUNAN NEGERI KELANTAN 29

3.1 Sejarah Rancangan Pembangunan Tanah di Malaysia 29

3.1.1 Pembangunan tanah sekarang 33

3.2 Sejarah penubuhan KESEDAR 36

3.3 Tujuan utama KESEDAR 46

3.4 Matlamat,objektif dan program-program pembangunan KESEDAR 47

BAB IV : MIGRASI PENDUDUK DARI KAWASAN KELANTAN UTARA KE KAWASAN KELANTAN SELATAN 54

4.1 Dasar Ekonomi Baru dalam konteks pembangunan Negeri Kelantan 54

4.2 Kependudukan di Kelantan utara dan implikasi buruk ke atas perekonomian Negeri Kelantan 57

4.2.1 Migrasi penduduk kawasan Kelantan utara 61

4.3 Potensi pemindahan penduduk di-kawasan Kelantan selatan 65

4.3.1 Rancangan Pembangunan Tanah dikawasan Kelantan selatan 65

4.3.2 Potensi pemindahan 68

4.4 Faktur tolakan hasil kajian sosio-ekonomi sebelum menyertai rancangan 70

4.4.1 Latar belakang responden 70

4.4.2 Umur dan jumlah tenggungan ketua keluarga 71

4.4.3 Pendidikan ketua keluarga 77

4.4.4 Pekerjaan ketua keluarga 80

4.4.5 Pendapatan ketua keluarga 87

4.4.6 Pemilikan harta dan corak tabingan 91

4.4.7 Penglibatan dalam organisasi pertanian dan kemasyarakatan 94

4.4.8 Kemudahan-kemudahan asas yang lain 97

4.5 Faktur tarikan hasil kajian sosio-ekonomi pada masa kini 99

4.5.1 Pengenalan 99

4.5.2 Keadaan fizikal di dalam rancangan 100

4.5.3 Ciri-ciri kependudukan 104

4.5.4 Sektor pekerjaan peneroka 106

4.5.5 Pendapatan bulanan peneroka 109

4.5.6 Milikan tapak kediaman dan perumahan 110

4.5.7 Kelengkapan rumah dan perabut 117

4.5.8 Kemudahan perhubungan dan pengangkutan 120

4.5.9 Kemudahan-kemudahan asas 121

BAB V : KESAN MIGRASI DARI KAWASAN KELANTAN UTARA KE KELANTAN SELATAN 122

5.1 Kesan positif dari migrasi 122

5.2 Masalah yang timbul dari migrasi 125

5.3 Cadangan-cadangan 126

BAB VI : RUMUSAN DAN PENUTUP 129

6.1 Rumusan 129

6.2 Penutup 134

Lampiran I (Borang soal-selidik) 138

JADUAL-JADUAL MUKA SURAT

JADUAL 1	Lifetime in-migrants,out-migrants and net migrants for all racas,1947	13
JADUAL 2	Lifetime in-migrants,out-migrants and net migrants for all races,1970	14
DADUAL 3	Mengenai migrants 1965-70:Bahagian-bahagian bagi stiap komuniti dalam aliran migrasi,1970.	15
JADUAL 4	Daerah-daerah yang terkandung dalam kawasan Kelantan Selatan.	20
JADUAL 5	Jenis-jenis penggunaan tanah	28
JADUAL 6	MALAYSIA:Kawasan sesuai untuk pertanian	33
JADUAL 7	Kawasan Lembaga Kemajuan Kelantan Selatan (KESEDAR)	44
JADUAL 8	Kakitangan KESEDAR mengikut kumpulan pada 31hb.Disember 1981	52
JADUAL 9	Sampel pemilikan tanah padi dalam kawasan KADA	59
JADUAL 10	Isu pemilikan tanah sawah yang sempit	62
JADUAL 11	Berdasarkan perkiraan jumlah keluarga yang perlu dipindahkan akibat saiz ladang yang tidak ekonomik	63
JADUAL 12	Menunjukkan bilangan peneroka yang diperlukan bagi rancangan-rancangan tanah KESEDAR dan FELDA	69
JADUAL 13	Pecahan umur responden sebelum rancangan	71

JADUAL 14	Ketua keluarga dan peringkat umur anak dalam tanggungan,sebelum menyertai rancangan,	73
JADUAL 15	Taraf pelajaran anak-anak dalam tangg- . ungan	75
JADUAL 16	Taraf pendidikkan ketua keluarga	77
JADUAL 17	Pekerjaan ketua keluarga	80
JADUAL 18	Hárta tanah milikan ketua keluarga	83
JADUAL 19	Struktur saiz milik tanah ketua keluarga	86
JADUAL 20	Pendapatan ketua keluarga sebulan	88
JADUAL 21	Kegiatan ekonomi sampingan ketua keluarga	89
JADUAL 22	Jenis harta yang dimiliki oleh ketua keluarga	91
JADUAL 23	Struktur tabungan ketua keluarga	93
JADUAL 24	Penglibatan ketua keluarga dalam pertubuhan sosial dan institusi	96
JADUAL 25	Taburan penduduk mengikut umur dalam rancangan	106
JADUAL 26	Sektor pekerjaan peneroka	107
JADUAL 27	Pendapatan bulanan ketua keluarga	109
JADUAL 28	Kemajuan perumahan peneroka	111
JADUAL 29	Nilai rumah peneroka rancangan	112

JADUAL 30	Peralatan hiburan di rumah peneroka	118
JADUAL 31	Peralatan perabut rumah peneroka	119
JADUAL 32	Kemudahan pengangkutan peneroka rancangan	120

SENARAI PETA

		MUKA SURAT
PETA 1	Lokasi kawasan Kelantan Selatan	21
PETA 2	Lokasi kawasan kajian-Sungai Terah	25
PETA 3	Peta kawasan KESEDAR	27
PETA 4	Peta lakar:Penggunaan tanah di rancangan tanah Sungai Terah	102
PETA 5	Peta wilayah KESEDAR mengikut daerah	137

SENARAI GAMBARAJAH

GAMBARAJAH 1	Carta Organasasi KESEDAR	53
GAMBARAJAH 2	Rajah kawasan mastautin KPT Sungai Terah	103

ABSTRAK

Penulisan ini adalah menyentuh tentang aspek-aspek yang berkaitan dengan migrasi penduduk dari Kelantan Utara ke Kelantan Selatan yang kini telah semakin ketara iaitu migrasi dikebanyakan tanah rancangan KESEDAR di Kelantan Selatan.Segala perbincangan adalah di dasarkan kepada kajian yang telah dijalankan ditanah rancangan KESEDAR Sungai Terah iaitu dalam daerah Gua Musang Ulu Kelantan.

Di dalam bab awal, penumpuan akan diberi terhadap aspek pengenalan kepada kajian iaitu tentang apa yang dikaji, jenis-jenis migrasi, skop dan objektif kajian ini dibuat serta kaedah yang dijalankan dalam mengutip data.

Objektif kajian ialah untuk mengetahui jumlah yang terlibat, distinasi perpindahan mereka, jenis pekerjaan dan keadaan sosio-ekonomi mereka sebelum dan selepas perpindahan.

Bab kedua akan membincangkan mengenai latar belakang kawasan kajian, yang mana dengan mengambil kira keadaan geografi negeri Kelantan yang amat ketara terbahagi kepada dua bahagian iaitu kawasan Kelantan Utara yang padat penduduk (80% penduduk negeri Kelantan) dan kawasan Kelantan Selatan yang mempunyai bilangan penduduk yang kurang (20% penduduk). Kawasan Kelantan Utara adalah merupakan kawasan dataran, meliputi lebih kurang 20% daripada tanah di negeri Kelantan dan telah digunakan sepenuhnya untuk pembangunan dan pertanian. Kawasan Kelantan Selatan pula meliputi 80% daripada kawasan tanah, kawasannya berbukit bukau dan berhutan rimba. Kawasannya ternyata masih mempunyai ruang dan potensi untuk pembangunan pertanian.

Dalam bab ketiga penerangan akan tertumpu kepada KESEDAR iaitu kata singkatan kepada dua rangkai kata Melayu dan Inggeris iaitu Kelantan Selatan Development Authority.

Lembaga kemajuan Kelantan Selatan (KESEDAR) telah ditubuhkan dibawah akta bil.203/1978 (Akta kemajuan Kelantan Selatan) dan telah mendapat persetujuan Di Raja pada 28hb. Februari,1978. Penubuhan KESEDAR telah dilancarkan dengan resminya oleh YAB Datuk Hussein Onn, Perdana Menteri Malaysia pada 5hb Mac,1978 bertempat di Kampong Batu Gajah, Tanah Merah.

Tujuan KESEDAR adalah untuk membangunkan kawasan pendalaman negeri Kelantan, iaitu kawasan Kelantan Selatan mengikut halacara bersepadu,tersusun dan terkawal supaya kemajuan dan tujuan pembangunan yang dikehendaki dapat dijalankan secara menyeluruh dan memberi faedah yang maksima kepada rakyat Kelantan

dari segi sosio-ekonomi.

Tujuan yang kedua ialah untuk membantu kerajaan negeri Kelantan mendapat kewangan dan kepakaran serta tenaga manusia yang secukupnya untuk membangun kawasan Kelantan Selatan. Akhir sekali ialah untuk memindahkan penduduk dari kawasan Kelantan Utara ke kawasan Kelantan Selatan supaya kepadatan penduduk di Kelantan Utara dapat dikurangkan. Matlamat utama KESEDAR adalah meninggikan taraf hidup rakyat Kelantan dan menyusun semula masyarakat. Matlamat tersebut akan di capai melalui objektif-objektif yang juga akan di terangkan dalam bab ini nanti.

Dalam bab keempat pula akan diterangkan kependudukan di Kelantan Utara dan implikasinya keatas perekonomian negeri Kelantan khasnya sekira langkah kerajaan dalam memindahkan penduduk itu terlaksana dengan teratur. Keadaan ini akan dapat dilihat dengan jelas apabila penerangan dibuat keatas keadaan kependudukan yang padat di Kelantan Utara dan telah menimbulkan masalah kepada pembangunan sektor pertanian di negeri Kelantan seperti mana berikut;-

i. Tanah pertanian adalah sempit dan tidak ekonomik untuk diusahakan.
ii. Kedudukan tanah pertanian khususnya tanah sawah adalah berselerak/berpecah-pecah (fragmented).
iii. 'man-land ratio'adalah tinggi.
iv. Wujud guna tenaga tidak penuh dan pengangguran tidak ketara.
v. Tanah terbiar.
vi. Kemiskinan.

Selain dari itu dalam bab ini akan diterangkan mengenai sebab-sebab berlakunya migrasi. Antaranya termasuklah faktor tolakan dari tempat kediaman asal, dan faktor tarikan dari kawasan rancangan yang telah disediakan.

Bab kelima akan membincangkan mengenai kesan yang wujud dari migrasi penduduk ke selatan negeri Kelantan, terhadap sosio-ekonomi bagi kedua-dua kawasan.

ABSTRACT

This essay will discuss aspects concerning migration from Northern Kelantan to Southern Kelantan which at present is so obvious,aspecially migration to KESEDAR (Kelantan Selatan Development Authority) in south Kelantan.Discussion is based on a study that has been carried out at KESEDAR Land Development Program in Sungai Terah;in the district of Gua Musang,Ulu Kelantan.

In the early chapter,focus will be on a few aspects of the study,which include,what is to be studied (subject matter);type of migration,scope and objectives of the study and method or procedure in data collection.

The objectives of the study are to see the total migration involved,destination,type of occupation of the migrants and their socio-economic background,before and after migration takes place.

In the second chapter,discussion will focus on the background of the study area;in which Kelantan geographical landform that divides Kelantan into two parts known as North Kelantan;with a high population density (80% of Kelantan population) and south Kelantan which has a lower population density (20% of the state population) will be taken into consideration.North Kelantan is a plain covering 20% of the state and is fully used for development and agriculture.South Kelantan covers 80% of the total state land.This part is hilly and is largely covered by jungle/forest.It clearly has a lot of space and has potential for agriculture development.

The third chapter will concentrate on KESEDAR itself,on abreviation for two Malay and English words,that is Kelantan Selatan Development Authority.

KESEDAR was established under the Act No 203/ 1978 (Kelantan Selatan Development Act) and was granted its Royal approval on the 28th.February,1978.The establishment of KESEDAR was officially launched by YAB Tun Hussin Onn, Prime Minister Malaysia,on the 5th March 1978,at kampung Batu Gajah,Tanah Merah.

KESEDAR first objectives is to develop remote area of Kelantan,aspecially south Kelantan,with its new intergrated programmes,orderly and protected so as to ensure that development and objectives expected will be met with maximum benefits to the people of Kelantan.

Its second objective is to help the state government to obtain revenue and expertise,also a sufficient man power(Human labor) to develop south Kelantan.Its final objectives is to move people from North Kelantan to south Kelantan so as to lessen the population density of the fomer region.The main objectives of KESEDAR will be achieved through its various programmes that will be discussed in this chapter.

In chapter four discussion will be on the damografical of North Kelantan and its implication to the state economy,aspecially if the government steps in moving the people is orderly achieved.This situation will be clearly seen when elaboration is made about the high population density of North Kelantan that has created many problems related to the development of the agriculture sector in Kelantan as listed below:

i. Small and uneconomic sized of land holdings.
ii. Fragmented agriculture land.
iii. The high 'man-land' ratio.
iv. Partial unemployment and invisible unemployment.
v. Fallow land
vi. Poverty.

This chapter will also highlight the causes of migration.Among them are the push and pull factors;the push factor from the original settlement of the migrants and the pull factor from the areas developed by KESEDAR.

Chapter five will discuss the sosio-economic effects of migrants on the area concerned.